

نقص معماری دهک‌بندی

گروه اقتصادی: محمدباقر قالیباف، رئیس مجلس شورای اسلامی درباره لزوم اصلاح دهک‌بندی‌های برای پرداخت کالابرگ الکترونیک، گفت: «آقای میدری چندین بار برای اصلاح دهک‌بندی به صحن مجلس آمدند و قول اصلاح دادند؛ دهک‌های فعلی ما بر اساس جمعیت و دهک‌های جمعیتی است و هیچ نسبتی با قدرت خرید و وضع اقتصادی مردم ندارد که این یک نکته بسیار جدی است.»

لزوم اصلاح دهک‌بندی، یارانه‌ها و کالابرگ الکترونیک، تنها یک انتقاد سیاسی یا اداری نبود، بلکه بازتاب واقعی است که میلیون‌ها خانوار ایرانی در ماه‌های اخیر که یارانه آنها قطع شده بود با آن دست‌وپنجه نرم کرده‌اند. دهک‌بندی احمد میدری هیچ نسبتی با واقعیت اقتصادی مردم

نداشت، یکی از مهم‌ترین ضعف‌های برنامه حمایتی وزیر این بود که بسیاری از خانوارهای نیازمند از چرخه حمایت حذف شدند. دهک‌بندی مبنای پرداخت، بر پایه داده‌هایی شکل گرفته که سال‌هاست به‌روز نشده‌اند. این دهک‌بندی بیشتر به یک «تقسیم‌بندی جمعیتی» شباهت دارد تا «طبقه‌بندی اقتصادی». در نتیجه، خانوارهایی که در ظاهر در دهک‌های بالا قرار گرفته بودند، در واقع قدرت خریدی کمتر از دهک مورد نظر دارند. این خطای ساختاری باعث شده گروهی از مردم که نیازمند حمایت‌اند، از گرفتن یارانه حذف شوند.

ریشه این خطا از جایی آغاز شد که دولت برای سرعت بخشیدن به اجرای طرح‌های حمایتی، به جای استفاده از داده‌های دقیق و

بهر روز، سراغ اطلاعات پراکنده و قدیمی رفت که شامل تعداد اعضای خانوار، مالکیت خودرو، تراکنش‌های بانکی بدون تحلیل دقیق و حتی اطلاعات ناقص از املاک بود. چنین داده‌هایی نه تنها تصویری واقعی از وضعیت اقتصادی خانوارها ارائه نمی‌دادند، بلکه در بسیاری موارد خانوارهای کم‌درآمد را تر و تمند نشان می‌دادند. برای مثال، خانواده‌ای که خودرویی قدیمی و کم‌ارزش دارد، در سیستم دهک‌بندی به عنوان خانواری با دارایی بالا ثبت شده است. یا فردی که برای یک دوره کوتاه گردش مالی بالا داشته مثلاً برای فروش یک ملک از ثنی به‌عنوان فردی با درآمد بالا شناخته شده، در حالی که در آمد ماهانه او بسیار محدود است.

تجربه سال‌های اخیر نشان داده، خطای گسترده در شناسایی خانوارهای نیازمند است.

میدری حتی اعلام کرده اگر فردی اظهار کند واجد شرایط حذف نیست، وزارتخانه «بر اساس اظهار خود فرد» عمل می‌کند و یارانه‌های گذشته را نیز پرداخت خواهد کرد. این سیاست که در ظاهر اعتمادساز معرفی شده، از منظر اقتصادی یک تناقض آشکار است. نظام حمایتی نمی‌تواند بر پایه «خوداظهاری بدون سازوکار راستی‌آزمایی» عمل کند، زیرا این روش نه تنها هزینه‌های دولت را افزایش می‌دهد، بلکه زمینه‌های سوءاستفاده را نیز فراهم می‌کند. چنین سیاستی نشان می‌دهد وزارت رفاه به جای اصلاح ساختاری دهک‌بندی، به سمت راه‌حل‌های موقت و غیر کارآمد رفته است.

■ ناتوانی در هدف‌گیری دقیق دهک‌های واقعی

در حوزه کالابرگ نیز ابهام‌ها همچنان پابرجاست. وزیر رفاه اعلام کرده بانک مرکزی برای جلوگیری از تورم، اعتبار کالابرگ را در نیمه ماه شارژ می‌کند اما این توضیح، از منظر اقتصادی پاسخی به مسأله اصلی نیست. مشکل کالابرگ نه زمان شارژ، بلکه ناتوانی در هدف‌گیری دقیق دهک‌های واقعی و عدم تناسب مبلغ کالابرگ با نرخ تورم است. تا زمانی که دهک‌بندی اصلاح و مبلغ کالابرگ بر اساس شاخص‌های واقعی هزینه خوار تعیین نشود، این ابزار حمایتی نمی‌تواند اثر معناداری بر قدرت خرید داشته باشد.

این طرح‌ها بدون تعیین منابع مالی پایدار، بدون مدل اقتصادی روشن و بدون ارزیابی اثر گذاری، بیشتر شبیه اقدامات نمایشی هستند تا سیاست‌های قابل اتکا.

در شرایط کنونی، انتقاد قالیباف از دهک‌بندی و عملکرد وزارت رفاه معنای روشن‌تری پیدا کرده است، چون پیش از این نیز بارها تأکید شده که سیاست‌های وزارت رفاه برای سید کالا و... نه تنها نمایشی برای مخالفت با سیاست‌های مجلس و قانون بود که در برنامه هفتم توسعه نیز به صراحت بر آن تأکید شده بود، بلکه نشان‌دهنده ضعف میدری در اجرای این سیاست حمایتی بود چراکه طبق قانون او باید سال ۱۴۰۴ در همه ماه‌ها کالابرگ را تخصیص می‌داد اما در ماه‌های تابستان و پاییز از اجرای آن سر باز زد. در آن زمان بهانه وزیر این بود که منبع کفای برای تأمین آن وجود ندارد، در حالی که بخشی از منابع آن از محل هدفمندی یارانه‌ها بود که می‌توانست اجرای آن در ماه‌های نخست سال را تأمین کند. در نهایت در نیمه دوم نیز بعد از حذف ارز ترجیحی منابع مورد نیاز برای اجرای آن در ماه‌های بعدی تأمین شد.

در حال حاضر دهک‌بندی فعلی هیچ نسبتی با قدرت خرید مردم ندارد و وعده‌های اصلاح نیز عملی نشده است. این سیاست وزیر کار، از منظر اقتصادی، کاملاً قابل دفاع است. سیاست‌های حمایتی زمانی کارآمد خواهند بود که بر پایه داده‌های واقعی، تحلیل دقیق و مدل‌های اقتصادی معتبر طراحی شوند، نه با طرح‌های پراکنده، مبهم و واکنشی. واقعیت این است که اقتصاد ایران در شرایطی قرار دارد که اشتباه در سیاست‌گذاری حمایتی، مستقیماً به کاهش قدرت خرید مردم منجر می‌شود. دهک‌بندی اشتباه، حذف نادرست یارانه‌ها، کالابرگ ناکارآمد و طرح‌های مهارتی بدون پشتوانه، همگی اثرات منفی بر معیشت خانوارها دارند. در چنین وضعیتی، ادامه سیاست‌گذاری‌های مبهم و غیرکارشناسی تنها چالش پیش‌روا عمیق‌تری می‌کند. به همین دلیل بهترین راهکار، نه ارائه طرح‌های جدید و مبهم، بلکه جایگزینی یک وزیر کارآمد و متخصص است که بتواند با نگاه اقتصادی، نه تبلیغاتی، ساختار دهک‌بندی را اصلاح کند. نظام حمایتی را بازطراحی کند و سیاست‌های مهارتی را بر پایه مدل‌های واقعی توسعه دهد. در واقع اقتصاد ایران بیش از هر زمان دیگری نیازمند تصمیم‌گیری‌های دقیق، علمی و مبتنی بر داده است نه طرح‌هایی که تنها برای عبور از استیضاح یا مدیریت فشارهای سیاسی ارائه می‌شوند.

وارد کرد که در جلسه قبلی با وزیر کار، او را استیضاح نکرد و فرصت داد تا اشتباهات خود را جبران کند اما میدری نه تنها اشتباهات را اصلاح نکرد، بلکه با اشتباهات بیشتر منجر به عمیق شدن تبعات آن شد.

یک روز پس از تقدیم‌های رئیس مجلس درباره دهک‌بندی و حذف نادرست یارانه‌ها، احمد میدری، وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی، مجموعه‌ای از طرح‌ها و سیاست‌های جدید را معرفی کرد که در ظاهر با هدف اصلاح نظام حمایتی و مهارتی ارائه شده‌اند اما در عمل همچنان با ابهام‌های جدی همراهند و نشانه‌ای از یک تغییر بنیادین در سیاست‌گذاری دیده نمی‌شود. بسیاری از تحلیلگران معتقدند این طرح‌ها بیش از آنکه حاصل یک برنامه‌ریزی دقیق باشند، واکنشی به فشارهای سیاسی و نگرانی از استیضاح است که می‌تواند دوباره همان خطاهای گذشته را تکرار کند و پیامدهای اقتصادی نامطلوبی به همراه داشته باشد.

میدری در همایش اخیر خود از «تحول در نظام حمایتی» سخن گفت و اعلام کرد: «دهک‌بندی دیگر تنها معیار حذف یارانه نیست و شاخص‌های ثروت به‌صورت دقیق تعیین شده‌اند.» اما همین معیارهای جدید از جمله مالکیت واحد مسکونی بالای ۵۰ میلیارد تومان یا خودروهای بیش از ۵ میلیارد تومان بار دیگر نشان می‌دهد که سیاستگذار همچنان سراغ شاخص‌هایی رفته که هیچ ارتباط مستقیمی با جریان نقدی خانوار و قدرت خرید واقعی ندارند. این معیارها شاید در ظاهر دقیق به نظر برسند اما در عمل همان مشکل قدیمی را تکرار می‌کنند. برای نمونه برخی ممکن است دارایی طلای بالای داشته باشند یا در خارج سرمایه‌گذاری کرده باشند اما همچنان مشمول یارانه میدری هستند، به همین دلیل تنها استفاده از دارایی‌های غیرمولد به‌عنوان شاخص توان اقتصادی موثر نیست. نتیجه چنین رویکردی، همان‌طور که

ضروری و نرخ تورم است اما دهک‌بندی فعلی این متغیرها را نادیده گرفته است. در این حالت خانوارهایی که درآمد ثابت و محدود دارند اما به‌دلیل داشتن یک دارایی کم‌ارزش در دهک‌های بالاتر قرار گرفته‌اند، از یارانه حذف شده‌اند. این حذف فشار هزینه‌ای را افزایش داده و باعث شده سهم بیشتری از درآمد آنها صرف کالاهای ضروری شود. این موضوع به‌طور مستقیم مصرف واقعی را کاهش داده و در سطح کلان، به افت تقاضای مؤثر در اقتصاد منجر شده است.

همچنین حذف یارانه‌ها در شرایطی انجام شد که تورم در حال افزایش بود. در چنین وضعیتی، یارانه‌ها نقش یک ابزار جبرانی برای حفظ حداقلی از قدرت خرید را ایفا می‌کنند. وقتی این ابزار بدون اصلاح دقیق دهک‌بندی حذف شد، خانوارهای کم‌درآمد با شکاف بزرگ‌تری میان درآمد و هزینه مواجه شدند. این شکاف، نه تنها مصرف را کاهش داد، بلکه باعث شد بخشی از هزینه‌ها به تعویق بیفتد یا حذف شود؛ موضوعی که در نهایت به کاهش گردش مالی در بخش‌های مختلف اقتصاد منجر شد.

■ مهم‌ترین اشتباه استراتژیک، استیضاح‌نکردن میدری بود بر مبنای همین رویکرد میدری، سیاست‌های نادرست دهک‌بندی و حذف یارانه‌ها، به جای افزایش کارایی نظام حمایتی، اثر خالص منفی بر قدرت خرید مردم گذاشت. این سیاست‌ها نه تنها نتوانستند منابع را به‌درستی هدفمند کنند، بلکه فشار هزینه‌ای را افزایش دادند و نقش یارانه‌ها در حفظ تعادل اقتصادی خانوارها را تضعیف کردند. تا زمانی که دهک‌بندی بر اساس شاخص‌های واقعی اقتصادی از جمله درآمد پایدار، هزینه‌های ضروری و قدرت خرید اصلاح نشود، هر گونه تغییر در سیاست‌های حمایتی می‌تواند اثرات مشابهی برجا گذارد و به کاهش بیشتر قدرت خرید منجر شود. بر مبنای همین چالش می‌توان نقد اصلی را به مجلس

■ ضعف وزیر کار در اجرای اصلاحات ساختاری

بسیاری از خانوارهایی که ناگهان از یارانه حذف شدند نه تنها با فشار اقتصادی مواجه شدند، بلکه احساس بی‌عدالتی و بی‌اعتمادی را حس کردند. مردم بارها اعلام کردند معیارهای دهک‌بندی شفاف نیست و امکان اعتراض در سامانه مؤثر نیز وجود نداشت. به همین دلیل دهک‌بندی به جای آنکه ابزار توزیع حمایت یارانه باشد، به منبعی برای کاهش قدرت خرید تبدیل شده است.

به همین دلیل نقد قالیباف از وزیر کار و تیم اقتصادی دولت تنها یک واکنش سیاسی نیست، بلکه پاسخی به فشار اجتماعی و مطالبه عمومی است. اثر منفی حذف یارانه‌ها و نادرستی دهک‌بندی به حدی رسیده که مجلس نمی‌تواند نسبت به آن بی‌تفاوت باشد. قالیباف همچنین یادآوری کرد که مسؤولان بارها وعده اصلاح داده‌اند اما نتیجه‌ای حاصل نشده، که این خود نشانه‌ای از ناتوانی وزیر کار در اجرای اصلاحات ساختاری است. از سوی دیگر، کالابرگ الکترونیک که قرار بود ابزار حمایت از دهک‌های پایین باشد، وقتی بر پایه دهک‌بندی اشتباهی اجرا شود، عملاً به هدف نمی‌رسد و حتی می‌تواند نارضایتی بیشتری ایجاد کند. مجلس نیز تلاش دارد نشان دهد که سیاست‌های حمایتی باید بر اساس «قدرت خرید واقعی» مردم طراحی شود، نه داده‌های جمعیتی و ناقص. دهک‌بندی دقیق، ستون فقرات هر نظام حمایتی است.

اگر این ستون کج باشد، تمام سیاست‌های حمایتی از یارانه نقدی گرفته تا کالابرگ به خطا می‌رود. اصلاح دهک‌بندی یعنی شناسایی واقعی خانوارهای نیازمند، جلوگیری از هدررفت منابع، افزایش اعتماد عمومی، هدفمند شدن حمایت‌ها و کاهش نارضایتی اجتماعی. رویکرد میدری در یارانه در واقع یک ساختار معیوب است؛ ساختاری که سال‌هاست بر پایه داده‌های ناقص و روش‌های غیرعلمی بنا شده و نتیجه آن حذف ناعادلانه افراد از یارانه‌ها بوده است. تا زمانی که دهک‌بندی بر اساس قدرت خرید واقعی، درآمد پایدار، هزینه‌های خانوار و شرایط اقتصادی به‌روز اصلاح نشود، هیچ سیاست حمایتی نمی‌تواند به هدف خود برسد.

■ تبعات توزیع نامتوازن به دلیل دهک‌بندی اشتباه

سیاست‌های مدیریت دهک‌بندی و حذف یارانه‌ها، در ظاهر با هدف هدفمند کردن منابع و جلوگیری از هدررفت بودجه اجرا شد اما در عمل به دلیل خطاهای محاسباتی و نبود معیارهای دقیق اقتصادی، اثر معکوسی بر قدرت خرید مردم گذاشت. دهک‌بندی اشتباه باعث شد بخش قابل توجهی از خانوارهایی که در معرض فشار تورمی قرار داشتند، از دریافت یارانه محروم شوند. این خانوارها که بخش عمده هزینه‌های‌شان صرف کالاهای ضروری می‌شود، با حذف یارانه عملاً با افزایش مستقیم هزینه‌های ماهانه مواجه شدند. در اقتصادی که تورم ساختاری و مزمن وجود دارد، حذف حتی یک منبع کوچک حمایتی می‌تواند به کاهش محسوس قدرت خرید منجر شود.

از سوی دیگر، دهک‌بندی نادرست باعث شد منابع حمایتی به جای آنکه به سمت خانوارهای کم‌درآمد هدایت شود، میان گروه‌هایی توزیع شود که از نظر اقتصادی در وضعیت بهتری قرار دارند. این توزیع نامتوازن، کارایی سیاست‌های حمایتی را کاهش داد و باعث شد اثر یارانه‌ها بر تقویت تقاضای مصرفی بسیار کمتر از حد انتظار باشد. در واقع، بخشی از منابعی که می‌توانست به تقویت قدرت خرید دهک‌های پایین کمک کند، در دهک‌هایی هزینه شد که حساسیت کمتری نسبت به تغییرات درآمدی دارند. نتیجه این شد که اثر ضربه‌گیر یارانه‌ها در برابر تورم تضعیف شد. خطای دیگر این سیاست‌ها، عدم توجه به شاخص‌های واقعی اقتصادی خانوارها بود. دهک‌بندی بر اساس داده‌های جمعیتی یا دارایی‌های غیرمولد، هیچ ارتباطی با جریان نقدی خانوار ندارد. قدرت خرید تابعی از درآمد پایدار، هزینه‌های

واردات ۵۰ هزار تن برنج از استان‌های مرزی

معون وزیر کشور از واردات ۵۰ هزار تن برنج از استان‌های مرزی برای تأمین سفره مردم خبر داد. معاون هماهنگی امور اقتصادی و توسعه منطقه‌ای وزیر کشور در گفت‌وگو با تسنیم ضمن اشاره به محورهای سفر خود به استان بوشهر از بازدید میدلی پروژه‌های صنعتی، بررسی مشکلات فعالان اقتصادی و پیگیری تصمیمات ملی برای تقویت تولید و تجارت در این استان خبر داد. وی با بیان اینکه در ابتدای این سفر از برخی پروژه‌ها در حوزه صنعت غذا بازدید شده است، گفت: پس از آن، از ۲ واحد در دست ساخت نیز بازدید داشتیم که یکی در حوزه صنعت نساجی با مشکل تأمین خوراک مواجه بود و واحد دیگر نیز در مسیر تکمیل زنجیره تولید قرار داد. مهدی دوستی افزود: خوشبختانه در استان بوشهر برای تکمیل زنجیره‌های تولید و تأمین پایدار خوراک در این بخش‌ها برنامه‌هایی پیش‌بینی شده است که امیدواریم با همکاری دستگاه‌های متولی، هر چه سریع‌تر عملیاتی شود. دوستی با اشاره به نشست با فعالان اقتصادی استان در اتاق بازرگانی بوشهر تصریح کرد: در شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی، موضوعات متعددی مطرح شد که از جمله مهم‌ترین آنها سهم ۱۰ درصدی ناوگان غیرایرانی در حمل‌ونقل و شیوه فعالیت آن در مسیرهایی بود که بار وارد کشور شده و مجدداً بارگیری و حمل می‌شود. وی در ادامه به یکی از موضوعات ملی مورد پیگیری اشاره کرد و گفت: استفاده از ظرفیت استان‌های مرزی برای تأمین سفره مردم از جمله سیاست‌هاست که در حال اجراست و تاکنون حدود ۵۰ هزار تن برنج از این ظرفیت وارد کشور شده است.

افزایش ۲۵ درصدی نرخ بلیت ناوگان حمل‌ونقل مسافری

رئیس اتحادیه شرکت‌های تعاونی مسافری کشور اعلام کرد افزایش ۲۵ درصدی نرخ بلیت ناوگان حمل‌ونقل مسافری شامل بلیت اتوبوس‌های برون‌شهری، سواری‌های کرایه‌ای، مینی‌بوس و مینل‌پلس‌های بین‌شهری خواهد شد و از ابتدای اسفند به صورت رسمی اعمال می‌شود. به گفته احمدرضا علمری، این رشد تا ۲۵ درصدی در چارچوب افزایش سالانه نرخ خدمات حمل‌ونقل جلدانی انجام می‌شود. رئیس اتحادیه تعاونی‌های مسافری کشور تأکید کرد نرخ‌های جدید پس از بررسی‌های کارشناسی و با هماهنگی دستگاه‌های مسئول تعیین شده و شرکت‌های مسافری موظفند قیمت‌های مصوب را رعایت کنند.

روزانه ۲۵۰۰ کارت سوخت به صورت یک‌روزه صادر می‌شود

مدیر سامانه هوشمند سوخت گفت: با رانندازی طرح صدور آبی کارت هوشمند سوخت در فاز اول در سراسر کشور روزانه ۲۵۰۰ کارت سوخت ثبت و به مقاصدیان تحویل داده می‌شود. عباس باصفا افزود: روزانه ۲۵ تا ۳۰ هزار درخواست کارت سوخت در کل کشور ثبت می‌شود که نیمی از این درخواست‌ها از طریق سامانه <https://fcs.niopdc.ir/> است و نیمی دیگر از طریق دفاتر پلیس ۱۰+ انجام می‌شود. مدیر سامانه هوشمند سوخت گفت: مقاصدییانی که از طریق سامانه مد نظر ثبت‌نام کارت سوخت را انجام می‌دهند، می‌توانند نحوه دریافت آن را هم به صورت حضوری و هم به صورت پستی انتخاب کنند تا کارت سوخت خود را دریافت کنند.

اظهارات میدری درباره افزایش حقوق و محصولات جدید کالابرگ

احمد میدری با اشاره به تعیین حقوق کارگران اظهار کرد: هفته گذشته نخستین جلسه مرتبط با تعیین حقوق برگزار شد. وزیر کار گفت: دولت تاکنون پیشنهاد خاصی در ارتباط با افزایش حقوق کارگران ارائه نکرده است. وی افزود: در طرح طبقه‌بندی مشاغل، میزان افزایش حقوق برای معادن در حال اجراست. میدری تأکید کرد: امیدواریم میزان افزایش حقوق کارگران به اندازه افزایش تورم باشد و تلاش می‌کنیم به هنگام تورم قدرت خرید حفظ شود. عضو کابینه چهارمدهم همچنین گفت میوه و تره‌بار هم از ۱۵ اسفند شامل کالابرگ می‌شود. به گفته این مسؤول، محصولات کشاورزی مثل سیب‌زمینی، پیاز و محصولات از این دست به کالاهای قابلیت پرداخت با کالابرگ اضافه می‌شود.

آگهی مناقصه عمومی (یک مرحله‌ای) ۱۴۰۵

سازمان بیمه سلامت ایران
اداره کل بیمه سلامت تهران

مناقصه گذار: اداره کل بیمه سلامت استان تهران

موضوع مناقصه: خرید خدمات نظافت براساس شرایط مندرج در اسناد مناقصه

مبلغ برآورد انجام کار: ۹۵/۰۸۸/۰۰۰/۰۰۰ ریال می باشد.

مهلت دریافت اسناد شرکت در مناقصه از سامانه تدارکات الکترونیکی دولت به نشانی: www.setadiran.ir از تاریخ

سه شنبه ۱۴۰۴/۱۲/۰۵ لغایت شنبه ۱۴۰۴/۱۲/۰۹

مهلت بازگزاری پیشنهادات در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت: از تاریخ یکشنبه ۱۴۰۴/۱۲/۱۰ لغایت پایان وقت اداری روز شنبه ۱۴۰۴/۱۲/۲۳

زمان و مکان بازگشایی پیشنهادات: زمان بازگشایی پاکت‌ها روز سه‌شنبه مورخ ۱۴۰۴/۱۲/۲۶ رأس ساعت ۹ خیابان شریعتی بالاتر از ظفر خیابان شهیدعلیپورمشکانی (کودکان غزه) پلاک ۸ طبقه ششم

حوزه مدیریت اداره کل بیمه سلامت استان تهران می‌باشد.

مبلغ تضمین شرکت در مناقصه: تضمین شرکت در مناقصه مبلغ ۴/۷۵۴/۴۰۰/۰۰۰ ریال است که باید بر اساس شرایط مندرج در اسناد مناقصه بدون قید و شرط ارائه گردد.

بدیهی است هزینه درج آگهی برعهده برنده مناقصه خواهد بود.

